

O MARHAUG SLIP OG MEK VERKSTED AS
Postboks 113
8301 Svolvær

Saksbehandler:

Kristine Vevik

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved O. Marhaug slip og mek. verksted AS

Kontrollnummer: 2022.128.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Morten Marhaug

Fra Statsforvalteren i Nordland:
Kristine Vevik

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:
Espen Olaf Henriksen
Dag Gjetø

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved O. Marhaug slip og mek. verksted AS den 7.9.2022. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland avdekket 4 avvik og ga ingen anmerkning(er) under inspeksjonen. Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1, 2 og 3. Avvik 1 og 3 er gjentakende avvik og har tidligere blitt gitt i forbindelse med forurensningstilsyn hos virksomheten. Vi vurderer at forholdene ikke er tilstrekkelig fulgt opp i virksomhetens internkontroll etter tilsyn utført i 2014, 2015 og 2018. Vi ser alvorlig på avvik 2 på bakgrunn av at utslipp til sjø har vært fulgt opp i gjentatte tilsyn og annen oppfølging av virksomheten. Vi vurderer at virksomheten fortsatt ikke har kontroll på eller oversikt over sine utslipp til vann.

Avvik:

- Virksomhetens måleprogram er ufullstendig og ikke tilstrekkelig fulgt opp
- Virksomhetens oppsamling av avviket materiale er utilstrekkelig
- Virksomheten gjennomfører ikke systematisk internkontroll av forholdet til ytre miljø
- Virksomhetens lagring av farlig avfall er ikke tilstrekkelig forsvarlig

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

4. oktober 2022	Kristine Vevik	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Vågan kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: O MARHAUG SLIP OG MEK VERKSTED AS	
Organisasjonsnr.: 974092417	Eies av: 982668387
Bransjenr. (NACE-kode): 33.150 - Reparasjon og vedlikehold av skip og båter	

Kontrollert enhet

Navn: O Marhaug slip og mek. verksted AS	Anleggsnr.: 1865.0013.01
Kommune: Vågan	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Mekanisk overflatebehandling og verft	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

O. Marhaug slip og mek. verksted AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. Vi ser alvorlig på at virksomheten fortsatt ikke har iverksatt

måleprogrammet for utslipp til vann, og at virksomheten ikke har tilstrekkelig oppsamling av avvirket materiale. Vi ser også alvorlig på at virksomheten fortsatt ikke har et internkontrollsystem som inkluderer systematisk gjennomgang av forhold som berører ytre miljø. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må O. Marhaug slip og mek. verksted AS innen 11.11.2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Gjennomføringen av tiltakene vil bli fulgt opp ved en ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland v/Kristine Vevik.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten 14.7.2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil O. Marhaug slip og mek. verksted AS bli ilagt et gebyr på kr 21 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens måleprogram er ufullstendig og ikke tilstrekkelig fulgt opp

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 29-9 d
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7

Kommentarer:

O. Marhaug slip og mek. verksted AS er en virksomhet som faller inn under virkeområdet til forurensningsforskriftens kapittel 29 *Forurensninger fra mekanisk overflatebehandling og vedlikehold av metallkonstruksjoner i tilknytning til faste anlegg/installasjoner (inkludert skipsverft)*.

I forskriften § 29-9 d) andre ledd heter det: *Virksomheten skal innen ett år fra dette kapitlet ikrafttredelse iverksette et måleprogram for kontrollmåling av utslipp til luft, vann og støy som skal inngå bedriftens dokumenterte internkontroll. Formålet med målingene er å dokumentere at gitte krav overholdes.*

Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd nr. 7 krever at virksomheter skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Rutinene skal være dokumentert skriftlig.

Virksomhetens måleprogram er beskrevet i dokumentet Måleprogram – utslipp til sjø, datert 23.11.2018. Dokumentet ble oversendt til Statsforvalteren i 2018 i forbindelse med avvik avdekket under tilsyn samme år. Ut fra dokumentasjonen som ble lagt fram for Statsforvalteren under årets tilsyn, er det fortsatt det samme dokumentet som utgjør virksomhetens måleprogram.

Vi vil påpeke følgende mangler i måleprogrammet:

- Måleprogrammet omtaler ikke utslipp til luft og støy. Kravet til måling av utslipp til luft og støy kan avskrives dersom det gjøres en vurdering av kildene. Dette må omtales i måleprogrammet og være en dokumentert vurdering i internkontrollen.
- Måleprogrammet er bare delvis iverksatt. Programmet beskriver i utgangspunktet kvartalsvis måling, og at frekvensen skal vurderes fortløpende dersom resultatene etter 12 måneder er stabile. Målinger er ikke gjennomført side 2019.
- Måleprogrammets vurderinger av kontrollintervall og representativitet må oppdateres.

Kontrollintervall og representativitet

Måleprogrammet er i utgangspunktet basert på kvartalsvis måling av utslipp til vann. Prøvetakingsfrekvens skal ifølge programmet vurderes fortløpende, men det er ikke

gjennomført noen målinger siden 2019. Miljødirektoratets veileder M-487¹ sier at nødvendig målehyppighet vil avhenge av verftets aktivitet, men trolig vil tre målinger i året, hvorav én med utvidet analyse være tilstrekkelig. Statsforvalteren har tidligere fått oversendt resultatet fra den ene målingen som ble utført i 2019 og de tre målingene som ble utført i 2015. Vår vurdering er at resultatene fra målingene i 2015 ikke er så stabile at det kan gi grunnlag for å måle betydelig sjeldnere enn det som anbefales av Miljødirektoratet, selv om virksomheten har faste kunder og det er de samme båtene som kommer igjen.

I Miljødirektoratets veileder står det at det kun er representative prøver fra faktisk total vannmengde som slippes ut, som fullt ut kan dokumentere utslippet fra verftet. Verft som ikke samler opp alt avvirket materiale og spylevann, vil derfor komplisere dokumentasjonen av sine utslipp. Statsforvalteren mener at prøvene som tas av spylevannet hos O. Marhaug slip og mek. verksted AS ikke er representative for virksomhetens faktiske utslipp til vann, da det faktiske utslippet i tillegg består av avvirket materiale.

Avvik 2

Virksomhetens oppsamling av avvirket materiale er utilstrekkelig

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 29-4, 29-6
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7

Kommentarer:

Forurensningsforskriften § 29-4 krever at avvirket materiale skal samles opp. Miljødirektoratet skriver i sin veileder at verftet må kunne dokumentere at minst 80% av det avvirkede materialet blir samlet opp. Hvis verftet ikke kan dokumentere at oppsamling under båten fanger opp tilstrekkelig mengde avvirket materiale, så må verftet i tillegg rense ut avvirket materiale fra spylevannet. Det er i praksis vanskelig å dokumentere hvor stor andel av det avvirkede materialet som kan samles opp under båten. Generelt vil det derfor være nødvendig å samle opp og rense spylevannet for å sikre tilstrekkelig oppsamling av avvirket materiale. Uten oppsamling av spylevann er det også vanskelig å dokumentere at veiledende grenser for prioriterte stoffer blir overholdt, jf. § 29-6.

Virksomheten har to verftshaller hvor båter høytrykksspyles. Den største av hallene har etablert en oppsamlingsrenne i bunnen av sjøområdet. Den minste hallen har ingen barriere mot sjø. Virksomheten kunne informere om at de spylar i den største hallen selv om tidevannet går over renna. Videre ble det informert om at spyling og rengjøring av betongdekket i hallen og ned i renna kun ble utført ved lavvann. Under inspeksjonen stod oppsamlingsrenna under vann, og avvirket materiale av ulik partikkelstørrelse var tydelig synlig i sjøen. I den minste hallen ble avvirket materiale kostet opp før betongdekket ble spylt uten oppsamling eller barriere mot sjø. Også her kunne rester av avvirket materiale observeres i sjøen. I Miljødirektoratets veileder M-487 er det slått fast at dersom det ligger

¹ Se Miljødirektoratets veileder M-487 Regulering av forurensning fra skipsverft etter kapittel 29 i forurensningsforskriften og faktaark M-486 Miljøkrav for skipsverft (begge fra 2016).

synlige rester av avvirket materiale i flomålet nedenfor verftet, så er tiltakene ikke tilstrekkelige.

O. Marhaug slip og mek. verksted AS opplyser om at de behandler mindre enn 10 000 m² våt flate per år. Virksomheten har imidlertid ikke ført logg over arealet av behandlet flate per år eller vannforbruk. Det er derfor vanskelig å vurdere kontrollmålinger av utslipp opp mot Miljødirektoratets veiledende grenseverdier, jf. § 29-6.

Vi konkluderer med at oppsamlingen av avvirket materiale er utilstrekkelig i begge verftshallene og at virksomheten ikke oppfyller kravene i forurensningsforskriften § 29-4. I den største hallen går spylevann direkte ut i sjøen ved høyvann, i tillegg kan avvirket materiale vaskes ut av oppsamlingsrenna når floa når over den. I den minste hallen mangler det barriere mot sjø, og det er heller ikke oppsamling av spylevann.

Avvik 3

Virksomheten gjennomfører ikke systematisk internkontroll av forholdet til ytre miljø.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7 og 8

Kommentarer:

Virksomheten kunne ikke legge frem internkontrolldokumenter av nyere dato enn 2015 på kontrolltidspunktet. Under tilsynet ble det informert om at virksomheten ikke har et system for regelmessig gjennomgang av interkontrollen på området ytre miljø. Det er et krav i internkontrollforskriften § 5 annet ledd pkt. 6 at risikoforhold skal kartlegges, samt at tilhørende planer og tiltak for å redusere risiko skal utarbeides. Det er videre et krav i internkontrollforskriften § 5 annet ledd pkt. 8 at det skal gjøres en systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt. Dette gjelder både innhold/omfang og tidsrom mellom gjennomgangen. Statsforvalteren vurderer at sju år siden sist gjennomgang ikke kan kvalifisere til en systematisk gjennomgang. Dette vil ikke være tilstrekkelig for å fange opp endringer risikobilde, drift og behov for oppdatering av interne rutiner

Avvik 4

Virksomhetens lagring av farlig avfall er ikke tilstrekkelig forsvarlig

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-5

Kommentarer:

Under befaringen ble det i den minste verftshallen observert lagring av spillolje på IBC-kontainer uten oppsamlingskar. IBC-kontaineren var plassert på fast betongdekke inne i hallen, men ved søl og lekkasje vil det være en risiko for forurensning til sjø. For å hindre at dette skjer, kan dunken eksempelvis plasseres oppi et egnet kar.

På et område utendørs på eiendommen ble det lagret diverse farlig avfall i umerkede IBC-kontainere. Noen av IBC-kontainerne var dekt til med plast, men ikke alle. Én av de utildekte kontainerne var fylt til randen med regnvann. Virksomheten kunne ikke gjøre rede for hvor lenge avfallet hadde vært oppbevart, men påpekte at det var snakk om avfall som hadde blitt generert i løpet av sommeren 2022. Statsforvalteren vurderer at oppbevaringen ikke er tilstrekkelig forsvarlig, både med tanke på merking av type farlig avfall og beskyttelse mot ytre påvirkning.

Det ble under tilsynet påpekt uforsvarlig oppbevaring av spillolje i en IBC-kontainer som var hensatt på virksomhetens kai. Daglig leder kunne ikke gjøre rede for hvor lenge kontaineren hadde stått på kaia, men kunne opplyse om at under normale omstendigheter foregår ikke mellomlagringen slik, men innholdet blir pumpet direkte over på spilloljetanken. Statsforvalteren mener at selv om oppbevaringen kun er kortvarig, så er det fortsatt en risiko til stede for utilsiktede hendelser og forurensning f.eks. ved påkjørsel eller annen ytre påvirkning.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)